UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Gloria

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

Geometria præcedit Aſtrologiam, quia motu prior eſt ſtatus. *in Euclid.l.1.*

Geometria in duas diuiditur partes, in planorum & ſolidorum contemplationem. *idem ibid.c.13.*

Geometria figuras conſiderat, quæ in imaginibus conſtitutæ *in Euclid.l.2.c.1.*

Geometria ab agrorum emenſione primo inuenta eſt, apud Ægyptios propter Nili inundationem terminos diluentis: quam Thales in Græciam tranſtulit. *idem ibid c.4.*

Geometriæ accidentia ſunt diuiſiones, notiones, contractus, æqualitates, applicationes, exceſſus, defectus, & huiuſmodi omnia *ibidem.*

Geometriæ principia ſunt petitiones & pronunciata. *ibid.*

¶ AVCTORES.

De Geometriæ cum vtilitate tum neceſſitate, dignitate & excellentia, *Vide Plin.l.7.c.37 Tzetzen.l.11,381 Cæl.Rhod.l.18,c.34 Polyd. Vergil.l.1.c.18 Rurſus Cælium Rhod.l.7,c.30 & l.15,c.13 Plut. Sympoſ.8, Gellium.l.1,c.20 Valturium de Geometr. militari l.2,c.5 Philip. Melanth. præfat. in Geomet. Ioan Vœgelin. Fab. Quint. Inſtitut. Orat. l.1,c.11 Iacobum Magnum in Sophilogio 1.2.7.*

Geſticulatio.

¶ APOPHTHEGMATA.

Chilon dicere ſolebat, inter loquendum non eſſe mouendum manus: id enim eſſe væcordium. *Laertius libro primo, capite quarto.*

Demonax hiſtriones ac geſticulatores appellare ſolebat χειρoσόφους, quod manibus ſaperent, non lingua. Erat autem chorearum genus, quo graues hiſtoriæ citra vocem vel recitantis, vel tibicinis ſolo corporis geſtu ſic repræſentabantur, vt ſpectatores magis intelligerent ex ſaltatione, quam ſi quis recitaſſet. *Eraſm.l.8.apoph.*

Polemon Sophiſta, hiſtrionem Tragœdiarum, qui in Olympiis, cum ſuper: pronuntiârat, oſtensâ terrâ: O terra: manu in cœlum porrecta: ſubmouit à præmiis (præſidebat enim ei certamini) dicens, hic manu commiſit ſolœciſmum. *Ex Philoſtrato.*

Domitius Afer Manlium Suram multum in agendo diſcurſantem, manus iactantem, togam deiicientem ac reponentem, non agere dixit, ſed ſatagere. Actio enim oratoris eſt. Satagit autem qui frustra miſereque conatur, *Eraſm.l.6.apoph.*

Cicero. Marcus Callidius Gallum accuſauit, M. Tullio defendente, cumque accuſator affirmaret, ſe teſtibus, chirographis, quæſtionibus probaturum, ſibi à reo fuiſſe præparatum venenum, atque eam rem tam atrocem, remiſſo vultu languida voce, ac reliquo geſtu parum concitato pronunciaret: M. Tullius, Tu, inquit, niſi fingeres M. Callidi, ſic ageres: Ex actione colligens, illum non ex animo loqui. *Eraſ.l.4.apoph.*

Cæſar. Teſtius Penatius in dicendo mentem intorquebat, in quem Cæſar ita iocatus eſt: *Dic* ſi quid velis, ait, quum nucem perfregeris. Notauit incompoſitos perorantis mores ac geſticulationes parum decoras. Nam qui habet in ore nucem duram, in rumpendo mentem ſolet intorquere, *Bruſ.l.4.c.31.*

Auguſt. Cæſar de duobus Pantomimis inter ſe commiſſis, vt alternis geſtibus certarent, alterum dixit ſaltatorem, alterum interpellatorem - quod ille immodice geſticularetur, alter non geſticulantem interpellare videretur. *Eraſ.l.4.apoph. Suetonio.*

Gladius, Gladiator.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOG.

GLADIVS generaliter dicitur enſis in prælio: ſed enſis, ferrum tantum: gladius vero totus. Proprie autem appellatur gladius, quia gulam diuidit, id eſt, ceruicem deſecat, ad hoc enim factus eſt. Nam cætera membra ſecuribus cæduntur, collum gladio tantum. *Iſidor. Origin.c.17.c.*

Gladius enſis, à clade dici videtur, c. in g. mutata, teſte Varrone, quod ad gladem, ſeu cladem, ſit inuentus. Heb. *Cherob*, à verbo *Charab*, exſiccatus eſt deuaſtatus eſt. Item *Schelach*, miſſile, mucro punctim vulnerans. Gall. *Vn eſtoc.* à verbo *Schalach*, miſit, immiſit, demiſit, Græc. ξίφος, μάχαιρα.

Gladius, C. in G. commutato à clade, quod fit ad hoſtium cladem gladius ſimiliter ab omine. *Varro de ling. Lat.l.4.*

Gladiatores dicuntur generaliter omnes, qui gladiis pugnant, etiam diſcendi gratia, antequam in ludum producantur. *Spieg. in Dict. Iurid. litera G.*

Gladiator duo ſignificat: & Athletam ſeu Myrmillonem: hoc eſt, qui pugnæ cruentum exhibet ſimulachrum. Significat etiam ſicarium audacem, ac ad cædes hominum aſſuefactum. *Cal. Sec Curio in Catilin, 1. Cic.*

¶ LOCI BIBLICI.

Gladius & gladii ius, *Gen.9.6 Exod.21.12. Leuit.24.17. Deut.19.v.11.12. Rom.13.4.1 Pet.2.14.* non cuiuis permittendus, *Mat.26.51. Mar.14.47. Luc.22.49. Ioan.18.10* Gladium accipere dicuntur, *Matth.26.52.* qui gladium à Domino non traditum ſibiipſis vendicant & vſurpant: hoc eſt, qui præter vocationem gladio vtuntur. Gladius ſpiritus eſt verbum Dei, *Eſdr.13.7.29.v.4. Eſai.11.4. & 27.1 & 31.8 & 49.2 & 66.16. Epheſ.6.17. Hebr.4.12.2. Theſſ.2.8. Apoc.1.16. & 2.16 & 19.15.*

Gladius Dei iudicis, *Gen.3.24. Eſai.27.1. & 34.5.6. Iere.12.12. Eze.21 8. &c. & 30.24.25.*

Gladius Angeli Dei, *Num.22.31. 1. Chron. 21.12.16.27.30. Apocal.6.4.*

Gladius magni principis exercitus Dei, nempe Chriſti, *Ioſu.4.13. Apoc.19.14.15.*

¶ SENTENTIAE PATRVM.

Paratur gladiatorius ludus, vt libidinem crudelium luminum ſanguis oblectet: homo occiditur in hominis voluptatem: & quis poſſit occidere, peritia eſt, vſus eſt, ſcelus non tantum geritur, ſed docetur, *Cyprian ad Donatum.*

¶ APOPHTHEGMATA.

Agis. Demadi dicenti, quod enſes Laconici ob breuitatem à circulatoribus ac præſtigias imitantibus deuorarentur: Agis iunior reſpondit, Hic enſibus Lacedæmonii aſſequuntur hoſtes longioribus armatos gladiis. *Plut. in Lac. apoph.*

Demonax videns Athenienſes hoc agere, vt barbarorum exemplo, gladiatorum ſpectacula in vrbem inducerent: Nolite, inquit, o ciues, iſtam crudelitatem prius admittere in ciuitatem veſtram, quam Miſericordiæ aram ſitis demoliti. Voluit autem ſignificare, nequaquam conuenire in ea ciuitate in qua Miſericordia pro dea coleretur, ſpectari plus quam ferinam crudelitatem. *Eraſ.l.8.apoph.*

¶ SCRIPTORES.

Gladiatores omnino prohibentur in conſtitutio. principum, *lib.11. de Gladiat. toll.* Originem eorum C. Iulius Capitolinus refert. *Gulielm. Budæus* genera recenſet *in Ann. ad l. athletas, 1. de his qui not. infam.* Item de origine muneris gladiatorii & quo temporis vſque durauerit, præter Blondum *lege Alex. ab Alexan. l.6.c.19. Alciat. l.1. parerg. c.22. Polydorum Vergil. de rerum inuent. l.6 cap.14.* Item de generibus variis, *Cæl. Rhodig. l.6. cap.32. & 33.* contra gladiatores inuehitur *Aug. l.6. confeſſ. & Lactantius in Epitome.*

Gloria.

¶ DEINITIO ET ETYMOLOG.

GLORIA Græce κλέος, κῦδος, δόξα, ης, ἡ, & δοξολογέω, glorifico ἔνδοξος, ȣ, ὁ, glorioſus dicitur. Heb. *Chabodh*, gloria, honor, grauitas, quicquid eſt alicuius ponderis: à verbo *Chabedh*, Grauis fuit. Dicitur de pondere & dignitate. Nam vir grauis appellatur, qui eſt honorabilis & magnæ æſtimationis: vnde etiam poteſt verti, honoratus eſt, glorificatus eſt, vel glorioſus fuit. Eſt autem frequens de aliquo fama cum laude: *ſecund. Cic. in Rhetor.*

Gloria eſt illuſtris ac peruagata multorum & magnorum, vel in ſuos ciues, vel in patriam, vel in omne genus hominum fama meritorum, *ſecund. Cic. in orat. pro M. Marcello.*

Gloria eſt clara notitia cum laude. *ſecund. Ambr. ſup. epiſt. ad Romanos.*

Gloria, Græce κλέος, ἔεος, τὸ, & αἰώνιος, ȣ, ὁ, æternus dicitur. Gloria æterna, quam ſancti habent, eſt magna quintupliciter. Eſt enim intenſa, extenſa, æterna, perfecta & integra. *ex B. Thoma. ſuper Eſa.c.34. in fine.*

Gloria vana, quæ & inanis gloria appellatur, Græce κενοδοξία, ας, ἡ, dicitur, & eſt vitium capitale, cuius filiæ ſunt ſeptem, ſcilicet inobedientia, iactantia, hypocriſis, contentio, diſcordia, præſumptio nouitatum, pertinacia. *ſecund. B. Thomam ſecund. Secundæ quæſt. 21 art. 4.*

Dicitur autem gloria vana tripliciter, & eſt peccatum. Primo quando eſt de non ente, vel de translatoriis, vel de peccato: ſecundo, quando quæritur ab hominibus, & non à Deo: tertio, quando non ordinatur ad debitum finem. *ſecund. B. Thom. ſecundæ Secundæ, q.132, art.1.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

¶ DIVISIO.

- *Gloria vana, quæ & inanis gloria peccatum.*
  - *Mortale.*
    - *Cum quis gloriatur de aliquo falſo, diuinæ reuerentiæ contrario.*
    - *Cum quis conſtituit vltimum finem in gloria humana, ad quem ordinat etiam virtutes ... gloria acquirenda, non recuſaret etiam ea, quæ ſunt contra Deum.*
  - *Veniele,*
    - *Cum quis gloriatur de aliquo, diuinæ reuerentiæ non contrario.*
    - *Cum licet gloriam optet, tamen pro illa acquirenda nihil faceret, contra charitatem Dei ...*
  - *Capitale, quia inde aliqua alia ducuntur peccata.*
    - *Directe.*
      - *Per Verba, & ſic eſt iactantia.*
      - *Per facta vera, & habentia aliquam admirationem, & ſic eſt Præſumptatum.*
      - *Per ſecta falſa, & ſic eſt Hypocriſis.*
    - *Indirecte oſtendendo ſe non eſſe alio minorem, quatuor,*
      - *Quantum ad intellectum, cum quis nimis innititur ſuæ ſententiæ, ... meliori ſententiæ, & ſic eſt Pertinacia.*
      - *Quantum ad voluntatem, cum non vult à propria voluntate diſſed... concordet, & ſic eſt Diſcordia.*
      - *Quantum ad locutionem, cum quis verbis clamoſe contra alium ... vult verbis ab alio ſuperari, & ſic eſt Contentio.*
      - *Quantum ad factum, cum quis non vult facta ſua præcepto ſuperioris ... ſic eſt inobodientia.*

¶ Loci Biblici.

Gloria Dei pro Deo glorioſo, *Exo.*16.10. *Act.*7.55. *Eph.*1.12.14. pro vita æterna, *Rom.*3.23. Gloria Patris, pro glorioſi Patris virtute & poteſtate, 6.4. Gloriam Dei mutare, eſt, pro Deo glorificando aliud amplecti, 1.23.

Gloria ſolida quærenda, *Ioan.*5.44. Gloria vana non quærenda, *Matth.*6.2. *Gal.*5.26. & 6.3. *Phil.*2.v.3.

Gloria pro maieſtate & ſplendore illo, qui Reges illuſtriores reddit, *Matth.*6.29. pro miſericordia, *Eph.*3.16. pro arca fœderis per metonymiam, 1.*Sam.*4.21.22.22. *Rom.*2.14. vnde & Templum dicebatur habitatio gloriæ Dei, *Pſalm.*26.8. pro honore, ea quæ reddenda eſt Deo, 29.2. & 96.7. & 115.1. *Matth.*5.16. *Luc.*2.14. 1.*Cor.*10 31. *Eph.* 3.21. *Phil.*4.21. 1.*Tim.*1.17. *Iud.v.*25. *Apocal.*4.9. & 5.13 & 19.1.7.

Gloriari in Domino, eſt Deo totam Gloriam vendicare, ne in ſeſe ſuperbiat quiſpiam, 2.*Corinth.*10.17. deinde ad Dei gloriam, non ad ſua commoda referre quicquid gratiæ à Domino accepit.

Glaoria ſecundum carnem, eſt gloriari de rebus externis, veluti de generis nobilitate, &c. 2.*Cor.*11.18. Gloriari in vel ex corde, pro vera pietate, quæ in corde ſedem habet, 2.*Cor.*5.*v.*12. Gloriari in, vel ex facie, pro externis ſapientiæ & eloquentiæ humanæ laruis. *ibid.*

Gloriatio vera quæ. *Pſalm.*5.12. & 32.11. & 106.47. *Eſa.*41.16. *Iere.* 9.23. *Luc.*10.20. *Rom.*5.*v.*23. 1.*Cor.*1.31. & 2.2. & 9.15. & 15.31. 2.*Cor.*10. 17. *Iac.*1.9.

Glorficare Deum iubemur in corpore noſtro, 1. *Corinth.* 6.v.20. id eſt, ita ab omni ſcortatione abhorrere prorſus: ita, inquam, tum animo, tum corpore ad omnem puritatem comparare, vt noſtræ omnes & cogitationes & actiones ad Dei gloriam referantur, à quo tum corpus, tum animum idcirco accepimus, vt vtroque in ipſius gloriam vteremur. Huc pertinent & loci iſti, in quibus Dei gloriam in omnibus quærendam eſſe docemur, *Ioſ.*7.19. *Pſal.*12.1. *Matt.* 6.9. *Ioan.*9.24. & 17.4. *Actor.*3.12. & 12.23. 1. *Corinth.* 6.20. & 10.31. *Philip.*1.20. *Coloſſ.*3.17. *Tit.*2.10.

¶ Sententiæ Biblicæ.

Gloria Dei in omnibus quærenda.

Etenim ſacramentum regis abſcondere bonum eſt, opus autem Dei reuelare & confiteri honorificum eſt, *Tob.*12.

Ego Dominus, hoc eſt nomen meum, & gloriam meam alteri non dabo: & laudem meam ſculptilibus. *Eſa.*42.

Siue manducatis, ſiue bibitis, vel aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite. 1.*Cor.*10.

Omne quodcunque facitis in verbo, aut in opere, omnia in nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti facite, gratias agentes: Deo & Patri per ipſum, *Coloſſ.*3.

Gloria modeſta honeſte habenda.

Et gloriabuntur in te omnes qui diligunt nomen tuum: quoniam tu benedices iuſto. *Pſalm.*5.

Gloriam ſapientes poſſidebunt, ſtultorum exultatio ignominia. *Prou.*3.

Ne dederis maculam in gloriam tuam, *Eccl.*33.

Gloriamus in ſpe gloriæ filiorum Dei. Non ſolum autem, ſed & gloriamur in tribulationibus, ſcientes quod tribulatio patientiam operatur, patientia autem probationem, probatio vero ſpem. *Roman.*5.

Gloria noſtra hæc eſt, teſtimonium conſcientiæ noſtræ, quod in ſimplicitate cordis, & in ſinceritate Dei, & non in ſapientia carnali, ſed in gratia Dei conuerſati ſumus in hoc mundo, abundantius autem ad vos. 2.*Cor.*1.

Nos autem non in immenſum gloriamur, ſed ſecundum menſura regulæ, qua menſus eſt nobis Deus menſuram pertingendi vſque ad vos.

Si gloriari oportet, quæ infirmitatis meæ ſunt glor...

Opus autem ſuum probet vnuſquiſque, & ſic in ... tum gloriam habebit, & non in altero. *Gal.*6.

Glorietur autem frater humilis in exaltatione ſua, ... in humilitate ſua. *Iac.*1.

Gloria vana fugienda.

Ne glorieris in craſtinum; ignorans quid ſuperuen... es. *Prou.*27.

Pauper gloriatur per diſciplinam & timorem ſu... qui honorificatur propter ſubſtantiam ſuam. *Eccl.*...

Qui gloriatur in ſubſtantia, paupertatem vereatur...

Melior eſt qui operatur, & abundat in omnibus, ... riatur, & eget pane, *ibid.*

In veſtitu ne glorieris vnquam, vel in die honoris ... *Ibidem.*

Væ vobis Phariſæis, quia diligitis primas cathedra... gis, & ſalutationes in foro. *Luc.*11.

Non efficiamini inanis gloriæ cupidi, inuicem pro... cem inuidentes. *Gal.*5.

Nam ſi quis exiſtimat ſe aliquid eſſe cum nihil ſit, ... cit. 6.

¶ Sententiae Patrum.

Puritatis intimæ bono gloriari non poteſt veraciter ... trinſecus gloriari perfecte reſpuerit, nec enim pure ... proximi quærere lucra, qui propria non contemp... *in epiſt.*

Si gloriari cupis, gloriam deſpice, & omnibus ... *Chryſ. hom.* 4.

Magna eſt eius gloria, quæ nullis laudibus creſcit, ... tuperatione minuitur. *Caſſ. in epiſt.*

Sæpe homo de ipſo vanæ gloriæ contemptu ... non enim eum contemnit, dum gloriatur intus de ... amplexatur. *Aug. l. confeſſ.*

Qui bene didicit, vel expertus eſt vitiorum ſuperan... dus, intelligit vitium inanis gloriæ, vel ſolum, vel ma... dum eſſe perfectis, quo primo enim vitio lapſa eſt anim... mum vincit. *in Pſalm.*7.

Inanis gloria huius ſeculi fallax eſt ſuauitas, & ... bor, & perpetuus timor, & periculoſa ſublimitas: ... uidentia, finis cum prouidentia, *in Pſalm.*149.

Inanis gloria dixit age bonum quod vales: oſtende ... ctis quod agis, vt bonus à cunctis dicaris, vt ſanctis & ... hominibus prædiceris, vt Dei electus voceris, vt ... ſed vniuerſi debitum tibi honorem perſoluant. *de ... tiorum.*

Non eſt tanti gaudii excelſa tenere, quanti mœroris ... ſis corruere, nec tantam gloriam ſequi poſt victoriam ... ignominiam poſt ruinam. *Amb. in ſuo paſto.*

Gloria inanis, eſt inordinatus animi motus, quo ... am deſiderat excellentiam, vt alios honore præcellat. ...

Ne nimis religioſus velis videri, ne plus humilis, ... eſt, gloriam fugiendo non quæras. *ad Nepotia.*

Sub hoſte, quem proſternit, moritur, qui de culpa ... rat, eleuatur. *Gre. l.*20. *mora.*

Qui ante oculos hominum gloriam ſequendo ... re non poſſunt, ſtudent plerunque gloriam tenere ... nulli præſentem gloriam amantes aſſequi non poſſunt ... cientes ſequuntur. *Gre. in mora.*

Tanto ad volandum latius patet fouea, quanto ... clarius gloriatur vita. *ibid.*

Quum bene viuitur, valde timendum eſt, ne mens ... teris de gloria ſingularitatis eleuetur. *lib.*6. *mor.*

Non parua condemnatio eſt, ex eo bono quod ... tur, gloriari priuatim. *in mor.*

... ſagittam, leuiter violat, leuiter penetrat, ſed dico tibi, non ... infligit vulnus, cito interficit, nimirum ſagitta hæc vana glo... *Bern. in ſerm.*

Non bonæ, ſed pax hominibus bonæ voluntatis: iniquus eſt, qui ... quam pace contentus ſuperbo oculo, & inſatiabili corde, in... anhelat ad gloriam, nec pacem inde retinens, nec gloriam ... hendens: nec laus calami eſt laudabilis in ſcriptura, nec in glo... aut labiorum ſermo bonus. *ſup. Cant.*

Nec recti plane, ſed peruerſi animi eſt quærere gloriam, & non ... virtutem, & velle coronari, qui legitime non certauit *in* ...

Virtus mater gloriæ eſt, ſola enim eſt, cui gloria iure debetur & ... impenditur. Quare autem eſt ſine virtute gloria profecto ... gloria viuit, propere affectatur, periculoſe captatur. *ibi-*

Qui omnium pecuniarum contemptum habent, & nulli imagi... totius mundi ſe immiſcuerint, & tyrannicas corporum con... ſuſtinuerint: hi multoties capti à vana gloria omnia ... runt *Chryſ. in Ioan.*

Nihil enim ita pecunias concupiſcere faciat vt gloriæ cupido, ... hoc namq; famulorum greges, equos auro opertos, & ar... menſas expetunt homines, non vtilitatem aut voluptatem ..., ſed vt multis oſtendatur. *ſup. Matth.*

Dicebant apud ſe, Si bene fecerimus cum pauperibus, quis nos ... & ſi viderint, non multi vident, & ſi multi vident, pro tem... vident, tranſit tempus, & cum tempore beneficii memoria. Melius ergo ædificia facere, quæ aſpiciant homines non in hoc ... ſolum, ſed etiam in poſterum. O inſipiens, quid tibi pro... memoria, ſi vbi es, torqueris: & vbi non es, laudaris? *ibidem.*

Quiſquis ex deteriore iam melior eſſe cœpit, caueat de acceptis ... virtutibus, ne grauius per vnam gloriam corruat, quam pri... vitiorum iaceat. *Iſid. l. 1. de ſummo bono.*

Dic mihi, vbi ſunt amatores mundi qui ante pauca tempora no... erant? nihil ex eis remanſit niſi cineres & vermes. Attende ... quid ſunt vel fuerunt homines, fuerunt ſicut tu come... biberunt, riſerunt, duxerunt in bonis dies ſuos, & in puncto ... deſcenderunt. Hic caro eorum vermibus, & illic anima ... deputatur, donec rurſus infelici collegio colligati ſempi... inuoluantur incendiis, qui ſocii fuerunt in vitiis, ſocii erunt ... vna namq; pœna implicat, quos vnus amor in crimine li... *de anima.*

Quid profuit illi inanis gloria, breuis lætitia, mundi potentia, ... voluptas & plenæ diuitiæ, magna familia & magna concupi... vbi riſus? vbi iocus? vbi iactantia? vbi arrogantia? De tanta ..., quanta triſtitia! poſt tantam voluptatem, tam grauis miſe... illa exultatione ceciderunt in magnam ruinam: & magna ... Quicquid illis accedit, tibi accidere poteſt, quia homo es, ... de humo, limus de limo, de terra es, & de terra viuis, & in ter... reuerteris, quando venit dies vltima, quæ ſubito venit, & forſi... erit, certum eſt, quia morieris: ſed incertum, quando, ..., vel vbi, quoniam mors vbiq; expectat, tu quoq; ſi ſapiẽs ... vbiq; eam expectabis. *ibidem.*

Diuitias ſiquidem & honores ſollicitudo inſeparabiliter comi... pompa mundi & fauor populi fumus eſt, & aura ſubito eua... , quæ ſi plærunque placeant, pœnitudinem inducunt, & ſi ... ad modicum, productiore ſpatio diſplicebunt. *Petr. Rau. ... ſerm.*

Tanta eſt pulchritudo iuſtitiæ, tanta eſt iocunditas lucis æternæ, ... incommutabilis ſapientiæ: vt etiam ſi non liceret in ea ... manere, quam vnus diei mora, propter hoc ſolum innu... anni huius vitæ pleni deliciis & circumfluentia bono... temporalium: recte meritoque contemnerentur. *Aug. l. de ...*

Verus honor, qui nulli negabitur digno, nulli deferetur indi... ad eum ambiet nullus indignus, vbi nullus permitti... eſſe niſi dignus. Vera pax, vbi nihil aduerſi, nec à ſeipſo, nec ab ... quiſquam patietur: præmium virtutis erit ipſe, quia virtutem ... ſeipſum quo melius & maius nihil eſſe promiſit. Quid ... aliud, quam quod per prophetam dixit: Ero illorum Deus, ... erunt mihi plebs, vbi ego ero vnde ſatientur, ego ero quæcũ... hominibus honeſte deſiderantur, & vita, & ſalus, & victus, & ... gloria, & honor, & pax, & omnia bona? Sic enim & illud re... intelligitur, quod ait Apoſtolus. Vt ſit Deus omnia in omni... finis erit deſideriorum noſtrorum: qui ſine fine videbitur, ... amabitur, ſine fatigatione laudabitur. hoc munus, hic ... hic actus proculdubio erit omnib. ſicut vita æterna com... *lib. 22. de ciuitate Dei.*

Incomparabiliter ſuperna ciuitas clara eſt, vbi victoria, vbi ve... vbi dignitas, vbi ſanctitas, vbi vita, vbi æternitas. *De vita æ-terna.*

In ciuitate Dei rex veritas, lex charitas, dignitas æquitas, pax fœ... vita æternitas, ſed in ciuitate Diaboli econtra. Rex falſitas, lex ... dignitas iniquitas, lis fœlicitas, vita temporalitas, *de ciui-tate Dei.*

¶ Poeticae Sententiae.

Ouid. lib, 4. de Ponto, eleg. 2.

Excitat auditor ſtudium, laudataque virtus
Creſcit, & immenſum gloria calcar habet.

Ouid. 2. Pont. 1.

Artibus ingenuis quaſita eſt gloria multis.

Idem ad Liuiam

Facta ducis viuent, operoſaque gloria rerum
Hæc manet, hæc auidos effugit vna rogos.

Ouid. Metamor. lib. 11. fab. 7.

An obeſt quoq; gloria multis?

Martialis lib. 5. Epigram. ad Regulum.

Vos tamen ó noſtri non feſtinate libelli:
Si poſt fata venit gloria, non propero.

Tibullus lib. 4.

Nil opus inuidia eſt, procul abſit gloria vulgi,
Qui ſapit, in tacito gaudeat ille ſinu.

Tibullus circa finem.

Procul abſit gloria vulgi.

Iuuenal ſatyr. 10.

Quis enim virtutem amplectitur ipſam.
Præmia ſi tollas? patriam tamen obruit olim
Gloria paucorum, & laudis, tituliq; cupido.

Boetius lib. 2. metro 7.

Quicunq; ſolam mente præcipiti petit,
Summamq; credit gloriam:
Late patentes ætheris cernit plagas,
Arctumque terrarum ſitum.
Breuem replere non valentis ambitum,
Pudebit aucti nominis.

Iacob Billius, Anthol. Sacr.
In Deo gloriandum.

Qua primum in mortem eſt homo pulſus fraude maligni
Hanc illi extremam bella peracta mouent,
Sublimes vt cum palmas claraſque coronas
Sumpſerit, atq; hoſtem ſubdiderit pedibus.
Virtuti propriæ velit aſsignare triumphum,
Non Domino cuius munus opusque fuit.
In quo vno ſemper ſuperat qui non ſuperatur:
Quo dignante manum ſubdere nemo cadit.

Fugiendam eſſe mundi gloriam.

Quo magis à Phœbo diſtat ſoror, hoc mage nobis
Fulget, at a ſupera lumine parte caret.
Cum vero fratri iuncta eſt, non lucida nobis
Illa quidem eſt: ſupero fulget ab orbe tamen.
Eſſe Deo quiſquis cupit ergo fulgidus, ipſi
Hæreat, & mundi ſpernat inane decus.
Nam quo mortales quiſquam eſt mage fulgidus inter,
Hoc minus eſt magno fulgidus ille Deo.

Val. Flaccus 1.

Si qua operis tanti domino conſurgere ponto
Fama queat tu ſola animos, mentemque peruris
Gloria: te viridem videt immunemque ſenectæ
Phaſidis in ripa ſtantem iuueneſque vocantem,

Ouid. 5. Triſt. 15.

Denique non paruas animo dat gloria vires,
Et facunda facit pectora laudis amor.

Idem 4. Triſt. 3.

Ardua per præceps gloria vadit iter.

Silius 6.

Arripuit, traxitque virum fax mentis honeſtæ
Gloria.

Propter 4. 11.

Magnum iter aſcendo, ſed dat mihi gloria vires:
Non iuuat ex facili lecta corona iugo.

Teren. Phor.

Non ſat, tuum officium te feciſſe, ſi non id fama approbat:

Ex Comicis Græcis.

Τιμώμενοι γὰρ πάντες ἥδονται βροτοί.
Honore gaudet affici ſe quilibet.
Καλῶς ἀκούειν μᾶλλον ἢ πλουτεῖν θέλε.
Famam lubenter opibus anteponito.
Κενῆς δὲ δόξης οὐδὲν ἀθλιώτερον.
Miſerabilius eſt gloria vana nihil.
Ζήτει σεαυτῷ δόξαν ἐγκαταλιπεῖν.
Tibi ſtudeto gloriam relinquere.

¶ PHILOSOPH. SENTENT.

De gloria Dial. XCII.
Franciſci Petrarchæ.

Gaud.

Inueni magnam gloriam. R. Magna in exiguo qualiter explicentur non intelligo, Si temporum, ſi locorum anguſtias metiare,

magnam hic gloriam non eſſe fateberis. Non ingeram tibi vt terra omnis punctus eſt, cuius ipſius partem maximam natura fecit inhabitabilem atq; inacceſſibilem fortuna: vt tempus præſens puncto minus, idq; ipſum ſemper inſtabile fugæq; tam rapidæ, vt vix illam animo ſequi poſſis. Cuæ reliquæ temporis partes ſemper abſentes, ita vt altera nos lubrica memoria, altera expectatione anxia fatiget, vt omne ſimul tempus aut, diluuiis, aut æſtu nimio, aut peſte aliqua, aut cœli inclementia vel terrarum deniq; per ſeipſum lapſu proprio ita diſceptum atq; confuſum ſit, vt vna ſæpe ætas prope nihil habeat commune cum altera. Neq; minus in temporibus quã in locis videas exiguo interuallo notiſſimum non ignoſci. Hæc inquam & quæ ſunt id genus plurima tranſeo. Vulgata omnia quibus liquido cernitur, quænam hæc mortalis ac terrenæ gloriæ magnitudo eſt. G. Quam conditio mea fert gloriam ſum adeptus. R. Si indignam, breuem hercle, at ſi dignam gaude, non quod habeas ſed quod meritus ſis, G. Gloriam quæſiui. R. Gloria vera niſi bonis artibus non quæritur. Vnde tibi partum nomen vide, ſic intelligas an gloria vera ſit, famam ſi caſus dedit, eripiet. G. Multum eſt gloriæ. R. Caue ne quam gloriam veram putas, imago falſa ſit gloriæ. In rebus hominum multa regnat illuſio. G. Plurimum eſt gloriæ. R. Vt nemo pauper magnæ pecuniæ famam quærit niſi vt fallat, ſic nemo ignauus magnæ virtutis opinionem, vterq; tamen ſibi conſcius quicquid de ſe alii loquantur quantum vel pecuniæ in arcula vel virtutis in animo ſit. G. Inſignis eſt gloria. R. Si ex merito, modeſte vtere, ne ſuperbiæ illi notam applicueris, Si minus, fac ne diu populum fallas. G. Præfulgens eſt gloria. R. Vel mereri ſtude, vel graue non tuum indumentum exue. Inglorium eſſe præſtitit, quam mendacio glorioſum. Vera etiam gloria cum labore ſeruatur, quid de falſa ſperes? Cum omnis fictio difficilis ſit, tum difficillima eſt quũ multi vndiq; obſeruant. Rati nempe ſunt glorioſi, hos propter diſſimilitudinem obſcurum atque inuidum vulgus odit. Graue eſt inter tot hoſtium inſidias latere, præſtringere omnium oculos non potes in te tanto ſtudio defixos. G. Glorioſus appareo. R. Melius forſitan lateres & certe tutius, hoc grauiter dixit is qui multa leuiter, *Bene qui latuit, bene vixit.* G. Clarus lateq; notus ſum, longeq; conſpicuus. R. Liuor abdita penetrat rimaturq;, putas conſpecta prætereat? Quid quod pauci ſunt, quibus expediat apparere, & conſpici, pauci quorum famæ non noceat ad plenum noſci? Notiſſimum Claudiani dictum, *Minuit præſentia famam. Quanto magis illam minuit notitia.* Raro ſunt homines quod videntur. G. Glorioſus videor. R. Caua nube circumdatus deliteſcis. Si parumper emerſeris, quo plus gloriæ falſæ fuit, eo veræ plus erit infamiæ G. At gloria vera eſt. R. Id nemo te melius nouit, ita demum ſi externi iudicis incorruptum animum tuis in rebus aſſumpſeris. Gloria quidem (vt ſapientibus placet) quaſi quædam vmbra virtutis eſt. Illam comitatur, illam ſequitur quandoq; etiam antecedit? quod in adoleſcentibus claræ indolis videmus, quos ante perfectam virtutem præconcepta de illis ſpes hominum claros facit, quæ quibuſdam velut ſtimulis generoſos modeſtoſq; animos excitat atq; erigit, & impellit ad æquandam ſpem ciuium ſuorum. Stultos autem timidoſq; præcipitat. Hinc transformatio illa ridicula clarorum adoleſcentium in obſcuros ſenes. Laus quidem ſapienti vtilis, ſtulto nocet. Es his vides vmbram per ſe ipſam eſſe non poſſe? rei cuiuſpiam ſit oportet. Viſne igitur gloriam veram eſſe? fac vt vera & ſolida virtus ſit.

Deſperata gloria ex conuictu.
DIAL. CXIX.

GAVD.

Spero gloriam ex conuictu. R. Refert multum quibus conuiuas, ſunt quidam vtinamq; non plurimi quorum conuerſatio ſit infamis. G. Scio niſi bonis artibus, aut bonorum contubernio gloriam non quæri. Ego hoc vltimo ſubnixus ſpero, vel bonorum exẽplo bonus fieri, vel ſi nihil aliud horum, vel familiaritatis ſolam gloriam mihi fore. R. Eſt id quidem in adoleſcente præcipue ſignum optimum, qui niſi bonum animum haberet, nequaquam iungi bonis optaret. Eſt enim amicitiarum, ac familiaritatum fere omnium cauſa, nexuſq; ſimilitudo quædam. Age ergo ſi quos imitaris æquaueris, bene erit, Si minus, modo quod in te eſt nihil omiſeris: ipſa volũtas bona, laudis, & gloriæ præmio non carebit. Prima enim & maxima pars virtutis eſt bonum velle, quod niſi præceſſerit non ſequitur virtus. G. Familiaritate bonorum glorior. R. Laudo id quidem modo nec te lucri cuiuſpiam nec alia ſpes inducat, eoq; tua tantum, pergat intentio, vt ſimilis illis fias. Alioqui quod propter gloriam ſolam fit, veram gloriam non meretur. G. Ex bonorum cõuictu gloriam ſpero. R. Spes quidem magna nec improba, quando & in ſciẽtia, & in eloquentia, & belli paciſq; artibus obſeruando, & imitando fit. Multi olim illuſtres ex conuictu illuſtrium euaſere. Illud vide, ne aut tibi pro bonis ducibus malos elegeris errore aliquo, aut bonum flebili raritate & virtutum huius ætatis inopia prorſus aſſequi nequeas quod intendis.

De gloria ex ædificiis ſper...
DIAL. CVIII.

GAVD.

Ex ædificiis gloriam ſpero R. Neſciebam calce, ...
& lapidibus gloriam quæri, credebamq; quod rebus ...
tibus quæreretur. G. Ædificando mihi gloriam ...
lem & caducam. Omnia quæ manu hominum facta ...
hominum euertuntur, vel ſtando & durando deficiunt ...
manus longe præuali das longa dies, e cunctis noſtris ...
lum ſenio reſiſtit. Ruentibus ergo ſuper quibus hæc ...
data eſt, ipſam quoq; corruere eſt neceſſe. Si forte ...
ce ad antiqua, quæ ignota tibi quidem eſſe non poſſunt ...
Troianum illud Ilion ſuperbum? Vbi Byrſa Carthag...
& mœnia Babylonis, beluarum nunc habitatio, & ...
Babylone loquor antiqua, altera nempe propinquior ...
tior adhuc ſtat, cito itidem caſura: ſi eſſetis viri; Vbi ...
ptem illa opera Græcis ſcriptorib. celebrata? Atq; ...
ra veniamus) vbi eſt quæſo illa Neronis domus aurea ...
fatigauerit Architectos cogita, lectores etiam nunc ...
quidem domus vna cum aliis ædificandi furoribus, ...
exceſſit, ad inopiam illum compulit & rapinas: vbi ...
Diocletianæ, & balneum Antonianum, & Cymbou...
ptizonium Seueri: & eiuſdem thermæ Seuerianæ? De...
mam rerum attingam, vbi eſt Auguſti forum, & æde...
ris, vbi ædes tonantis Iouis in Capitolio? & Apolli...
palatio? vbi eiuſdem porticus, ac Bibliotheca Græca ...
na? vbi porticus altera & Baſilica Gaii, Luciiq; nepo...
ne dedicata, & extructa? & porticus tertia Liuiæ ...
Octauiæ, Theatrumq; Marcelli Vbi tot opera per ...
ſu eiuſdem principis, & hortatu, multis vrbis in locis ...
tantis impenſis ædificata? Martii Philippi ædes Her...
Lucii Cornificii ædes Dianæ, Aſinii Pollionis atrium ...
nacii Plancii ædes Saturnia, Theatrum Balbi Corn...
atrum Statilii Tauri? Innumerabilia præter hæc opera ...
pæ, neue eam per ſingulos, vbi ſunt luxurioſa ...
Quære in libris, inuenies nomina. Quære vrbem ...
inuenies, aut perexigua tantorum operum veſtigia ...
ſperes, videris. Certe Auguſtus omnium ſupremus ...
ædificia reliquiſſet, iampridem eius gloria corruiſſet ...
templa deorum, quæ parauerat in ipſos ædificantes ...
iam loca, hac ipſa ætate in eadem vrbe alia ceciderunt ...
runt & nunc vix ponderibus ſuis ſtant præter ...
grippæ, quod diis erectum ſancti poſſident & Maria ...
ſimam illam domum ſui nominis virtute ſuſtentat ...
aliis quam lapideis fundamentis eget gloria ...
dificiis gloriam quæro R, Quære illam igitur ...
inuenies, vbi non eſt, vera quidem gloria non eſt ...
in ſaxis, Sunt fateor rerum vulgo iudicis, qui ...
gloriam quæri, Gerendo magnum aliquid quod ...
thores idonei: Vel ſcribendo aliquid quod ...
ſteri: Vel inſigne aliquod onus extruendo, ...
hoc, omnium & minimum, ac caducum. G. Relinquam ...
ciorum, quibus moriens ipſe mecum glorior, & ...
ſpero, R. Gloriatus eſt Auguſtus ipſe (de quo ...
moream relinqueret, quam latericiam accepiſſet ...
niſi aliis rebus adiuta eſſet, quonam fuerit peruentura ...
proinde cum melioribus curis morere ſtabileq; ...
Iſta etenim quibus fidis, & nullius pretii ſunt, & ...
tur inque ipſam, vnde ſumpta, terram reuertentur ...
domos, vnde laudẽ ſpero. R. Laudabunt forſitan, qui ...
bunt. Breuis laus & anguſta, qui poſt venient, vel illas ...
vel à paganis (vt vulgo dicitur) iactas dicent, ...
tum e...

Gloria, eſt illuſtris & peruagata multorum & ma...
ſuos ciues, vel in patriam, vel in omne genus homi...
ritorum. *Cic. pro Marcello.*

Gloria, eſt ſolida quædam res & expreſſa, non adum...
conſentiens laus bonorum, incorrupta vox bene ...
excellenti virtute: ea virtuti reſonat, tanquam imago ...
quia recte factorum plerunque comes eſt, non eſt bo...
dianda. Illa autem quæ ſe eius imitatricem eſſe vult, ...
inconſiderata, & plerunq; peccatorum, vitiorumq; ...
popularis, ſimulatione honeſtatis, formam eius, ...
corrumpit. Tu ergo quæ habent ſpeciem gloriæ, ...
ſimis ſplendoris inſignibus, contemne: ...
exiſtima. 3. *Tuſc.*

Vera gloria radices agit, atq; etiam propagatur ...
tanquam floſculi celeriter decidunt: nec ſimulatum ...
teſt eſſe diuturum. 2. *Offic.*

Honos eſt præmium virtutis iudicio ſtudioq; ciuium ...
aliquem. Qui cum ſententiis, qui ſuffragiis adeptus ...
ſtus & honoratus videtur. *De Clar. Orat. ad Brut.*

Is verus triumphus eſt, cum bene de Republica ...

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

…m à conſenſu ciuitatis datur. *Philip.* 14.

…onos videri ſolet, qui non propter ſpem futuri beneficii, ſed …r magna merita claris viris defertur & datur: eſt que non in… …entum ad tempus, ſed perpetuæ virtutis præmium. *Ad Planc. lib.* 10.

…ſt profecto iucunda laus, quæ ab his proficiſcitur, qui ipſi in …e vixerunt. *Ad M. Catonem Fam. lib.* 15.

…mihi videtur ampliſſimus, qui ſua virtute in altiorem locum …, non qui aſcendit per alterius incommodum & calamita… *pro Roſc. Amer.*

Quæ melior in genere hominum natura, quam eorum qui ſe …ad homines iuuandos, tutandos, conſeruandos arbitrantur? … ad Deos Hercules: nunquam abiiſſet, niſi, cum inter homines …eam ſibi viam muniſſet. 1. *Tuſc.*

…tam præclare cum iis eſt, quorum virtus eſt, nec obliuione eo… qui ſunt, nec reticentia poſteriorum, ſepulta eſſe poterit. *Philip.*

…is vita data eſt, at memoria bene redditæ vitæ ſempiterna, …non eſſet longior, quam hæc vita, quis eſſet tam amens, qui …s laboribus & periculis ad ſummam laudem gloriamq; con… *Ibid.*

…gum nobis vitæ curriculum natura circumſcripſit, immen… gloriæ *pro C. Rab.*

Vita breuis eſt, gloriæ curſus ſempiternus. *pro Seſt.*

Breue tempus ætatis ſatis longum ad bene viuendum. 1. *Tuſculana.*

Honos alit artes, omneſq; incendimur ad ſtudia, gloria? iacentq; … ſemper, quæ apud quoſq; improbantur. 1. *Tuſc.*

Trahimur omnes laudis ſtudio, optimus quiſque maxime gloria … Ipſi illi philoſophi etiam in illis libellis, quos de contem… gloria ſcribunt, nomen ſuum inſcribunt, in quo prædicatio… & nobilitatem deſpiciunt, prædicari ſe, ac nominari volunt. *pro Archia poeta.*

Opifices poſt mortem nobilitari volunt. Quid enim Phidias ſui …em ſpeciem incluſit in clypeo Mineruæ, cum inſcribere non li… Quid noſtri Philoſophi? nonne in his ipſis libris, quos inſcri… de contemnenda gloria, ſua nomina inſcribunt? 1. *Tuſc.*

Nemo eſt tam auerſus à Muſis, qui non mandari verſibus æter… …orum laborum facile præconium patiatur. *pro Archia Poeta.*

Nemo noſtrum in Reip. periculis cum laude ac virtute verſatur, …e poſteritatis, fructuq; ducatur. *Pro C. Rab.*

Quam optimus quiſque maxime poſteritati ſeruiat, eſſe aliquid …ile eſt, cuius is poſt mortem ſenſum ſit habiturus. 1. *Tuſculana.*

Licuit eſſe otioſo Themiſtocli, licuit Epaminondæ: ſed neſcio …modo inhæret in mentibus, quaſi ſæculorum quoddam augu… futurorum: quo quidem demto, quis tam eſſet amens, qui … in laboribus & periculis viueret? *ibi.*

…eri afficiuntur lætitia cum vicerint, & pudet victos, vt ſe accu… …! quam cupiunt laudari! quos illi labores non perferunt, … æqualium principes ſint? *de Finib.*

Quis tantos labores diurnos, nocturnoſque domi, militiæque …eret, ſi iiſdem finibus gloriã ſuam quib. vitã eſſet terminatu… Sed optimi cuiuſque animus maxime ad immortalitatem …titur. *Cato Maior.*

…anguſti animi atque demiſſi, triumphi honorem atq; digni… contemnere. Nam & leuitatis eſt. *In Piſo.*

Præſtantes viri, nunquam tanta conati eſſent, quæ ad poſteri… memoriam pertinerent, ni animo vidiſſent poſteritatem ad ſe …re poſſe. Nonne melius multo fuiſſet, otioſam ætatem & … ſine vllo labore & contentione traducere? Sed neſcio quo …o animus erigens ſe poſteritatem ſemper ita proſpicit, quaſi cũ … e vita, tum denique victurus ſit. *Cato Maior.*

Sapiens virtutis honorem, præmium, haud prædam petit. 3. *de Orat.*

Nullam virtus aliam mercedem laborum, periculorumq; deſi…, præter hanc laudis & gloriæ: qua quidem detracta, iudices, …eſt quod in hoc iam exiguo vitæ curriculo & tam breui, tantis … laboribus exerceamus? Certe ſi nihil animus, præſentiret in …rum, & ſi quibus regionibus vitæ ſpatium circumſcriptum … omneis cogitationes terminaret ſuas: nec tantis ſe labo… frangeret, neque tot curis vigiliiſq; angeretur, nec toties de … dimicaret. Nunc inſidet quædam in optimo quoq; vir… …æ noctes & dies animum gloriæ ſtimulis concitat atq; admo… non cum vitæ tempore eſſe dimittendam commemorationem …is noſtri, ſed cum omni poſteritate adæquandam. *Pro Archia Poeta.*

Nullam mercedem tanta virtus, præter hanc laudis & gloriæ de…derat: qua etiam ſi careat, tamen eſt ſeipſa contenta: quanquam in memoria gratorum hominum, tanquam in luce poſita lætetur. *Philip.* 5.

Ex omnibus præmiis virtutis, ampliſſimum eſt præmium glo…: quæ vitæ breuitatem poſteritatis memoria conſolatur: quæ ef… vt abſentes adſimus, mortui viuamus cuius gradibus etiam ho… in cœlum videntur aſcendere. *pro Milone.*

Non vita hæc dicenda eſt, quæ corpore & ſpiritu continetur: illa inquam, illa vita eſt, quæ viget memoria ſæculorum omnium quã poſteritas alit, quam ipſa æternitas ſemper intuetur. *pro Marc.*

Qui ſordido vehiculo erubeſcit, pretioſo gloriabitur. Quid ad rẽ pertinent mulæ ſaginatæ? quid iſta vehicula cælata? quid phaleræ deauratæ? Quid monilia demiſſa pectoribus? Iſta nec dominum poſſunt facere meliorem, nec mulam, *Sen. ep.* 88.

O quantum erat ſeculi decus! Catonem vno caballo eſſe contẽtum, & ne toto quidem: partem enim ſarcinæ ab vtroque latere dependentes occupabant. O quàm cuperem illi nunc aliquam occurrere ex his troſſulis in via, & multum ante ſe pulueris agitantibus. *ibid.*

Quæris quali menſa, quali argento, quam paribus miniſtris, & leuibus afferatur cibus? nil præter cibum natura deſiderat. Nunquid tibi quum vrit ſitis, aurea quæris pocula? ambitioſa non eſt fames, contenta eſt deſinere, quo deſinat, non nimis curat. *ibidem.*

Nunquid fortis ſe fortem gloriabitur, quem corporis ægritudo efficit infirmum? *de mo.*

Nunquid diues in opibus ſuis gloriatur, cuius ſpem fur vel tyrannus arripuit; *ibid.*

Nunquid nobilitas gloriabitur, effecta nonnunquam indignis & miſerabilioribus ſeruiens? *ibid.*

Cito ignominia fit ſuperbi gloria. *In Prou.*

Duplex eſt gloria, altera adumbrata, & ex populari rumore progenita propagataq;, quæ nec iudicio prouenit, nec firma perdurat, quam veluti vitium ſapiens minime expetit: Altera eſt ſolida, vera, ac durabilis: quæ ex conſenſu bonorum producitur. *Sicut enim conſuetudo ſermonis, conſenſus eſt eruditorum,* vt ait Quintilianus: ſic conſentiens laus bonorum gloria appellatur: quam, D. Auguſtinus dixit eſſe iudicium hominum bene de hominibus opinantium, hæc autem bonis viris non eſt contemnenda: quum tamen ſapiens non gloria, ſed conſcientia recte factorum virtutem metiatur. Cicero ſcripſit de gloria, ſed illi, vt plerique alii, temporum calamitate deſiderantur. Inter gloriam & claritatem hoc intereſt: quod gloria multorum iudiciis conſtat, claritas autem bonorum. Author eſt Seneca libro epiſtolarum moralium duo de uigeſimo. *Beroal. in Comment. ibid.*

Honor non eſt, ſicut Ariſtot. exiſtimauit, & eum plerique Gentiles ſecuti (precium virtutis) ſed teſtificatio, qua teſtamur nos ſentire atque exiſtimare, virtutem in illo ineſſe, quem honoramus. *Ludouicus Viues li. 3. de Anima.*

¶ APOPHTHEGMATA.

Bion gloriam dicebat eſſe matrem annorum, ob id opinor, quod cum hominis vita ſit breuis, honeſta memoria in multa ſecula propagatur, *Laer. l. 4. c. 7.*

Heraclitus, viam ad gloriam maxime compendiariam eſſe dicebat, ſi quis bonus eſſe ſtuderet. *Ant. & Max. ſer. de gloria.*

Socrates, hanc viam ad gloriam proximam, & quaſi compendiariam dicebat, ſi quiſque id ageret, vt qualis haberi vellet, talis eſſet. *Cic. l. 2. Offic.*

Democritus fertur & illud ſolitus dicere, λόγος ἔργου σκιὴ id eſt, Oratio operis eſt vmbra. Significans, ex egregiis factis naſci laudes, hominum eloquentium, non contra. Primam igitur oportet eſſe curam factorum: quam gloria conſequitur vltro. *Laer. li. 9. c. 7.*

Ageſilaus, à quodam interrogatus, qua ratione perpetuam ſibi gloriam parare poſſet? Si mortem contemſeris, ait, nihil enim præclare rei gerere eum, cuius animum mortis metus occupat. *Plut. in apoph. Lac.*

Themiſtocles adoleſcens, in compotationibus ac mulierum amoribus volutabatur. At poſtquam Miltiades apud Marathonem deuiciſſe barbaros, iam nullus offendit illum quicquam agentem præter decorum: Percontantibus autem vnde ſic eſſet repente mutatus? Miltiadis, inquit trophæum non patitur me dormire neque ceſſare, Gloriæ ſtudium excuſſit amorem voluptatum: clauum, vt aiunt, clauo. *Plut. in apoph.*

Idem ad Olympiæ certamen profectus, cum in ſtadium proceſſiſſet, omnes neglectis certaminibus oculos in ipſum intenderunt, in eoq; complexando diem totum conſumpſerunt, ac Themiſtoclem illum cum plauſu & admiratione peregrinis oſtenderunt. Ea re vir gloriæ omnium cupidiſſimus, dixit amicis, ſe eo die laborum quos pro Græcia ſuſcepiſſet, omnium fructum ampliſſimum reportaſſe. *Plu.*

Anonymus. Ex Indis quendam ſagittandi arte cumprimis celebrem, adeo vt etiam per annulum ſagittam mittere diceretur, quum in bello cepiſſet Alexander iuſſit artis ſuæ ſpecimen edere: recuſantem, iratus rex necari iuſſit. Quum duceretur homo, dixit his à quibus ducebatur, ſe multis diebus non exercuiſſe artem, eoque timuiſſe ne aberraret. Id vbi renunciatum eſt Alexandro, quod non contumacia, ſed ignominiæ metu recuſaſſet, admiratus ingenium gloriæ ſtudioſum: dimiſit illum donatum: eo quod mortem oppetere maluiſſet, quam fama ſua videri indignus. Hic apparet, non omnino vanum eſſe, quod prouerbio iactatum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ctatum eſt, Simile ſimili eſſe amicum. Alexander gloriæ ſupra modum appetens ſimilem affectum in aliis amabat. *Plut.*

Phryne quum Alexander Thebanorum mœnia diruiſſet, Phryne meretrix pollicita eſt ſe ſuis impendiis repoſituram, modo ciues paterentur hoc inſculpi elogium;

Ἀλέξανδρος μὲν κατέσκαψεν, ἀνέστησε δὲ Φρύνη. id eſt, *Alexander quidem ſubuertit, ſed Phryne reſtituit.* Hic merito quis dubitet, vtrum ſit admiratione dignius, an quod tanto nominis amore teneretur, vt titulum tam care voluerit emptum? Nam vt præclarius eſt reſtituere, quam demoliri: ita ſpecioſior fuiſſet laus Phrynes ſcorti, quam Alexandri Regis, *Eraſm. l.8 apoph.*

Epaminondas. Venerat Thebas Iaſon Theſal. belli ſocius futurus, Is cum Epaminondæ egenti, duo aureorum millia miſiſſet, nō accepit, ſed ipſum Iaſonem intuitus: iniuſtis, inquit, imperas, ipſe deterior, Sentiebat autem, iniquas eſſe opes, quæ poſſeſſorem facile ſeducunt. At viros fortes gloria, virtutis præmio contentos eſſe debere putabat. *Plut. in Græc apopht.*

Pericles. quum Thucydides vociferaretur apud populum aduerſus Periclem, quod in picturas ac ſtatuas ſummorum artificum profunderet Reipublicæ cenſus: ipſe aſſurgens rogauit populum, Videreturne multum impendiſſe? quo reſpondente; Plurimum: Age, inquit, ſit igitur hæc mihi impenſa & non vobis: atque ipſis donariis deorum, meum tantum nomen inſcribam. Hæc vox ſubito mutauit animum populi, iuſſitq; vt publicis impendiis peregeret, nec vllis parceret ſumptibus. *Eraſ. lib.5. apoph. ex Plut.*

Eum iam morientem quum neceſſarii mœſti deplorarent, ac præturas commemorarent, potentiam, & quæ trophæa, quas victorias vrbeſque Athenienſibus partas reliqueret: paululum ſeſe erigens, reprehendit eos, quod communes multorum, & fortunæ magis quam virtuti debitas laudes retuliſſent, pulcherrima, & maxima, ipſique propria hac laude prætermiſſa. Quod propter ipſum nemo Athenienſium nigram veſtem vnquam ſumpſiſſet. *Plutarch.*

Epaminondas. Meneclida quodam oratore ipſum aliquando traducente, vt qui de ſe quam de Agamemnone amplius ſentiret: facio, inquit, hoc propter vos, Thebani, quorum ſolorum opera Lacedæmoniorum imperium vnica die euerti. *Plut. lib. de ſui laude, &c.*

Phocion, Leoſthene adhuc rem feliter gerente interrogatus ab oratoribus, quid nam beneficii in vrbem contuliſſet? Nihil, inquit, quam quod me prætore vos orationem funebrem nullam habuiſtis, ſed quotquot mortui ſunt, in ſepulchris maiorum ſint humati *Plut.*

Antigonus, quum mitteret filium ſuum Demetrium cum numeroſa claſſe, magnaque militum vi ad Græcos liberandos, dicebat: Gloriam à Græcia, velut à ſpecula in orbem terrarum accendi, iuuenem gloriæ ſtudio extimulans, vt ſtrenue rem gereret, quod eius laudis rumor non intra Græciæ fines eſſet continendus, ſed ob Græci nominis celebritatem, per omnes mundi plagas dimanaturus. *Plut. in Regum apoph.*

Antigonus iunior. Is cætera faſtu vacuus, & princeps moderatus, in nauali quodam prælio amicorum quodam dicente, Non vides quanto plures ſint hoſtium naues? Me vero ipſum, inquit, quot nauibus opponis? *Plut. in apoph.*

Scipio iunior cenſor creatus, adoleſcenti cuidam equum ademit, quod eo tempore quo Carthago oppugnabatur, ſplendide cœnatus, libum in vrbis ſimilitudinem figuratum, cui Carthagici nomen indiderat, conuiuis diripiendum propoſuiſſet. Iuuene vero cauſam ſciſcitante, cur equo priuatus eſſet? Quoniam, inquit Scipio, me prior Carthaginem diripuiſti. *Plutarchus in Rom. apophthegm.*

Iul. Cæſar, poſtquam milites, qui Scipionem in Africa ſequebantur, fugiſſent, & Cato victus ſibi necem Vticæ conſciſſet: Inuideo, inquit Cæſar, ô Cato, tibi mortem iſtam, quando tu mihi ſalutem inuidiſti. *ibidem.*

Baſilius ſi gloriam quæris, & cupis ſcuperior multis videri, & in rebus mundanis clarus fieri, ſis iuſtus, temperans, prudens, fortis & patiens in aduerſis pro religione ſuſcipiendis, &c. *Ant. & Max. ſer. de gloria.*

Crates dicebat, ſe pro patria habere gloriæ neglectum & paupertatem, in quæ nullum ius habet fortuna. *Laer. l.7.c.5.*

Democritus, vnus, aiebat, mihi pro populo eſt, & populus pro vno. *Seneca epiſt.7.*

Anonymus, quum quæreretur à quodam egregio opifice, quo tanta diligentia artis ſpectaret ad pauciſſimos peruenturæ: ſatis ſunt, inquit, mihi pauci, ſatis eſt vnus, ſatis eſt nullus. *ibid.*

Diogenes, cum præconem in Olympiis ita pronuntiantem audiuiſſet. Doxippus vicit viros, correxit; Hic, inquiens, mancipia potius vicit. Oſtendens, eos nequaquam eſſe viros, qui in his certarent ſpectaculis, ſed mancipia potius gloriæ. *ibid.*

Socrates, cum audiret recitare Lyſidem Platonis; Deum, inquit, immortalem, quam multa mentitur de me adoleſcēs, ſiue quod ob modeſtiam non agnoſceret laudes quas tribuebat Plato, ſiue quod in dialogo multa de Socrate fingeret. *Eraſ.3. apoph.*

Epicurus, quum vni ex conſortibus ſtudiorum ſuorum ſcriberet: Hæc, inquit, ego non multis, ſed tibi ſatis e... alteri theatrum ſumus. *Seneca epiſt.7. ad Lucil.*

Metrocles libros ſuos exuſſit dicens:

Τὰ δ' εἰς ὀνείων νερτέρων φαντάσματα.

id eſt:

Sunt inferiorum hæc ſomniorum imagines. Sentiens ... deliramenta, quæ ſcripſerat *Laer. l.6.c.6.*

Frontinus vetuit ſibi extrui monumentum, his ver... monumenti ſuperuacanea eſt, memoria noſtra dur... ruimus. Excelſi animi eſt, quum præclara geſſeris, ... temnere. *Eraſ. li.8. apoph.*

¶ Similitudines.

Plutarchi. Vt conuenit amantibus diuerſas amic... de pereuntibus male conuenit: Sic diſſident, qui ... riam affectant. *Moral.*

Qui eſuriunt, magis irritantur, ſi conſpexerint ali... magis inflammantur ad gloriam, qui gloriæ ſunt ... audiunt laudari. *ibid.*

Ciceronis: Vt leuitas eſt, inanem aucupari rumo... vmbras etiam falſæ conſpectari: Sic leuis eſt animi, ... remque fugientis, iuſtam gloriam, quæ eſt fructus ... neſtiſſimus, repudiare. *in Piſonem.*

Roterodami. Vt chamælion non alio paſcitur ... aeris, & idcirco ore eſt ſemper hiante: Ita quoſdam ... alit: neque quicquam captant præter inanes laudes ... *Simil.*

Chryſoſtomi. Vt in ſeculari bello videmus, quia qu... gnam de præda victoriæ cogitat, difficile vincit: qu... dit, quaſi ad mortem facile vincit: Sic & nos in hoc ... tuali viuentes, non debemus cogitare, qualem glo... mur, ſed quomodo euadamus ruinam peccati. *in ... homil.35.*

Intollerabilis quædam eſt ebrietas vana gloria: ... cit ditioni, is ægre in ſanitatem reſtituitur, Et quum ... infecit animam, à cœlo abſcindens, terræ affigit, ... us ſinit, vt ad veram lucem ducere poſſit intuitum. ... modo afficitur, nullo præceptore, omnia ſua ſponte ... aliis placere arbitratur: vt aliis admirationi ſit, ... huius intelligere tyrannidem? Si quempiam nego... precioſiſſimas ſibi merces, magno auri pondere com... ris, quanam gratia tantum auri profundat, quidue ... ptus velit, nullam aliam ob eo rationem accipies, ... placeat. Quod ſi deinde, qui populus ſit? percunctabe... inquit, tumultus, perturbationiſq; plenus, & ſtultitia ... te conſtans, atq; compoſitum temere, per maris fluctu... gnante ſententia ſæpenumero iactatum. Qui igitur ... tii domino premitur, nonne omnium miſerrimus ... maiores noſtri ſic etiam appellarunt. Inanis eſt, nihil ... latum nec glorioſum in ſe habens, tanquam perſona ... quidem viſu, & decoræ, intus autem inanes reperi... ſpectu cum ipſo elegantiores appareant, neminem ... ad ſe amādum allexerunt: Ita nihil miſerius quæ a ... paratur gloria: difficilem vobis & violentum aſ... ſpectu namq; ſolo pulchra atq; elegans videtur, ... non inanis modo, verum etiam ignominioſa, crudeli... lentiæ plena. *Hom.2 in Ioannem.*

Quemadmodum vermis ligna, ex quibus naſcitur, ... rum conſumit: Ita inanis gloria altricem ſui animam ... 29. *In Ioannem.*

Spinarum eſt plena gloria, multorum capitum ... quibus fouetur, quibus ſuſcipitur, armata. *ibid.*

Vana gloria eſt beſtia varia & multiformis, & vbique ... virus diſſeminat, pecuniis, deliciis, corporis pulchri... mentorum copia. *Hom.68. in Ioannem.*

Nihil vilius abiectiuſq; vana gloria. Sicut ſi vi videre ... multitudinem paruulorum, eorum ſcilicet qui ſub... ſunt, ab iis non cupis gloriam: Ita te neceſſe eſt glo... mnes affici. Idcirco. n. inanis dicitur gloria. Non ... ſibi perſonas imponunt hiſtriones: quam præclaras, ... quam ad extremam, quam ad exactiſſimam formæ ... ctas? Poteſne mihi huiuſmodi aſpectum verum eſſe ... minime ſane. Quid igitur? non eas aliquando amaſti? ... quoniā inanes ſunt immutantq; decorū, ſed nullus ... cor. Ita & gloria inanis eſt, mutaturq; gloriam, non ... ria eſt. Illa quippe ſola permanet quæ naturalis eſt, ... conditur. Porro quæ extrinſecus adhibetur, obtulit ... tem, ſed id apud homines & vſq; ad veſperam: cæterum ... tro, ſublatiſq; perſonis vnuſquiſq; quod eſt, is quoq; ... igitur velut in ſcena atq; ludo, veritatem arripiamus ... ria nihil ſolidi in ſe habet, nec veri. Extincta eſt. & in ... luta, rem tam in ſtabilem amare quo pacto ... magnæ eſt ſtultitiæ: hanc velut lutum incomparab...

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

gloriæ Dei contemnas. *Ad Titum homil.* 3.

Inanem gloriam cum formica componit, quæ breuis & puſilla: ingentes tamen ſegetum fructus, graui labore rapit. Inſidiatur formica vt grana matureſcant: Stat iti- inſidiis inanis gloria expectans vt ſpirituales diuitiæ cumu- Gaudet formica, coaceruatas frugum opes populari: Gau- modo inanis gloria, bene partos virtutum theſauros di-

Priſci patres naturam inanis gloriæ deſcribentes, cœpis perſimilem eſſe dixerunt quibus multiplici veſte conte- vnam exueris, alia rurſum, quæ pene illam ſequens late- rediuiuo ordine pullulans aperitur. *De perſeuerantia re-* 1.c.3.

Vt ignis non reddit fumum, ſi ſtatim emicet flamma: gloria eſt obnoxia inuidiæ, ſi protinus eluceſcat: ſed eos qui creſcunt, ſequitur inuidia. *In Moralib.*

malo addit opes & gloriam, is febricitanti miniſtrat vi- mel, cœliacis obſonia, quæ morbum animi, hoc eſt, augeant. *ibidem.*

magis prodeſt iis qui vident, quam qui videntur: Sic magis confert iis qui eam ſentiunt, quam quibus contingit.

initio ingens, facile euaneſcit: Sic gloria falſo parta *ibi-*

ſi immineat hominis vertici, aut prorſum tollit vmbram reddit: Sic ingens gloria extinguit inuidiam. *ibi-*

Vt quidam morbo aliquo infecti, à cibo ſuauiſſimo Sic facionoroſi veræ gloriæ guſtum omnino non ſentien ab eius ſtudio plane abhorrent. 2 *Phils.*

Seneca. Quemadmodum aliquando vmbra antecedit, aliquan- vel à tergo eſt: Ita gloria aliquando ante nos eſt, viſen- ſe præbet, aliquando in auerſo eſt, maiorque quo ſerior, v- ſeceſſit. *lib. 2. epiſt.* 80.

nos vel multos comitatur: Ita gloria virtutem ſequi- fugientem. *Apud Eraſmum in Simil.*

Pertinaci admodum, atque integro calore eum eſſe o- cui flamma vritur nec fumo tentatur: Magis eſt admirabi- pulcherrimas gerit, & nulla illarum gloria tangitur. *in*

gloriam ſpernit, veram habebit: nam more crocodili fugientem ſequitur, *in Apoph.* 55.

flammam ſuffocat: Ita veram virtutē ſubinde vana perdit & annihilat. *in Apoph.* 15.

¶ Exempla Biblica.

Gloriationis veræ exemplum: Paulus, 2. *Cor.* 7.4. *Gal.* 6.14. *Philip.* 1. *Theſ.* 1.4. Gloriæ Deo redditæ *exempla:* Abraham, *Rom.* Achan, *Ioſ.* 7. *ver.* 19.20. Dauid, 1. *Sam.* 17. *ver.* 45.46. *Pſa.* 29. *ver.* 10.11. Sidrach cum ſociis, *Dan.* 3. *verſic.* 51. 52. 53. Bene operantes, *Matth.* 5.16. Angeli, *Luc.* 2. *ver.* 13.14. Sa- à lepra mundatus, 17.15. Paulus, *Rom.* 11.36. & 16.27. *Gal.* 3.21. Petrus, 1. *Petr.* 4.11. 2. *Petr.* 3.18. Iudas, *Iudæ* v. 25. Ioan- Gloriam Deo tribue, Solennis formula apud Iudæos veritatis, *Ioan.* 9. 24. vt apparet ex *Ioſue* 7.19. 1. *Sam.*

vanæ exempla: Benadad, 1. *Reg.* 20. *v.* 2.3.10. Sennacherib. v. 33.34. Doeg. *Pſalm.* 52. v. 3.4.5. Chaldæi, *Eſa.* 43.14. Na- donoſor, *Dan.* 4.26. Seron. 1. *Macch.* 3. *v.* 13.14. Antiochus, 2. v. 47. Herodes Agrippa. *Act.* 12. *ver.* 21.22. Gloria vana fu- Exempla: Chriſtus, *Ioan.* 5.41. & 8. *v.* 50.54. Herodes, *Act.* 12. Paulus & Barnabas, 14. v. 14.15. Paulus, *Gal.* 1.10. & 5. Angelus, *Apoc.* 19.10.

quædam ex S. Bibliorum codice prætermiſſa, hic repoſita.

Gloria Dei eſt Maieſtas incomprehenſibilis & immenſa Dei quæ omnipotenti & ſapientiſſimo modo ſeſe hominib. & patefacit & reuelatione, varia viſione, conuenientique qua- quantum ſalus Eccleſiæ requirit, percipitur. *Gen.* 19.19. & 33.18.22. & 40.34. *Leuitic.* 9.6.23. *Num.* 14.10. & 16.19. 1. *Reg.* 8.11. *Pſalm.* 17.15. & 102.16.17. *Eſai.* 6.3. & 66.18. *E-* 8.9.10.11.43. & 44. *Abac.* 3.2. *Petr.* 1.17. *Rom.* 1.23. 1 *Corin.*

Gloria filii Dei, *Ioan.* 1.14. & 2.11. & 11.40. *Act.* 7.55. *Rom.* 6.4. 2. & 4.4. *Epheſ.* 1.12. 1. *Pet.* 1,2, 2, *Pet.* 1.17. *Iud.* 24. *Apoc.* 4.11. &

Gloria Deo tribuenda vel attributa, quod fit quando Deus a & celebratur, vt decet. *Ioſu.* 7.17. 1. *Sam.* 6.5. *Pſ.* 96.3.7.8. *E-* *Ier.* 13,16, *Mala.* 2, *Lu.* 2.14 & 17, 18 & 19,38 *Ro.* 4,20. & 11,36, *Gal.* 1,5. *Epheſ.* 3.21. *Philipp.* 4,20. 1. *Tim.* 1,17. 2. *Tim.* 4, 18, *Heb.* 1. *Pe.* 4.11. & 5.11. 2. *Pet.* 3.18. *Iu.* 25. *Apo.* 1.6. & 4,9 & 5,13. & 11.13. & 16,9 & 19,1.7.

Gloria (ſubiectum pro adiecto) quum de Deo dicitur, quic- in Dei maieſtate vel teſtimonio præſentiæ eius conſiderari , nempe glorioſum & ſupra cogitatione dignum denotat, 24.9. & 79,9 & 145,5.11.12. *Eſa.* 22, 23. & 63, 14.15. *Act.* 7, 2. 1. *Corinth.* 2 8. *Epheſ.* 1.6.17. & 3.16. 1. *Tim.* 1,11. *Tit.* 2.13. *Hebr.* 1.7. & 9.5. *Iac.* 2.1.

5. Gloria, quam ſibi Deus tribuit, *Pſ.* 115.1. *Ier.* 13.11. *Ioan.* 5. 44. & 7.18 & 11.4. & 12.43. *Rom.* 3.7. 1. *Cor.* 10.31. 2. *Corint.* 4.15. & 8.19.23. *Phil.* 1.10.11. 2. *Theſſ.* 1. *Pet.* 1.7.11. 2. *Pet.* 1.3.

6. Gloria pro miſericordia Dei Omnipotentis erga ſuos, *Eſa.* 58. 8. & 60.1.2.

7. Gloria cœleſtis, *Matth.* 16. 27. *Rom.* 5.2. & 8.18.21. 2. *Cor.* 4.17. *Eph.* 1.18. *Philip.* 2.11. & 4.19. *Coloſſ.* 1.27. 1. *Theſſ.* 2.12. 2. *Theſ.* 2.14. 1. *Tim.* 3.16. 2. *Tim.* 2.10. *Hebr.* 2.10. & 3.6. 1. *Pet.* 5.1.4.10. 2. *Pet.* 1.17.

8. Gloria Eccleſiæ & membrorum eius. *Pſ.* 3. 4. & 8.6. & 45.14. & 62.8. & 84.12. & 149.5. 9. *Eſai.* 52.1. & 62.3. & 66.11.12. *Rom.* 8.18. & 9. 4. 2. *Cor.* 1.12.14.20. & 7.24. *Philip.* 2.16. 1. *Theſſ.* 2.19.20.

9. Gloria, pro præſtantia hominum coram Deo, *Rom.* 3.23. & 15.17.

10. Gloria, i. magnificentia legalis & myſtica, *Exo.* 28.2.40.

11. Gloria hominis, i. dona eximia Dei Opt. Max. liberalitate hominibus collata, vel præſentis tantum, vel etiam futuræ vitæ reſpectu. *Matth.* 6.29. *Rom.* 2.7.10. 2. *Cor.* 6.8. *Hebr.* 2.7. 1. *Petr.* 1.24. *Apoc.* 21. 24.26.

12. Gloria, pro lingua, & anima. *Gen.* 49.6. *Pſ.* 16.9. & 30.13. & 57. 9. & 108.2.

13. Gloria Creaturarum rationis expertium, *Eſai.* 35.2. & 60.13. *Ezech.* 7.7.

14. Gloria quam homines fruſtra vſurpant & aliis tribuant, *Ioan.* 5.44. & 7.18. & 8.50.54. & 12.43. *Rom.* 4.2. *Gal.* 5.26, *Philip.* 2.3. & 3.19. 1. *Theſſ.* 2.6.

¶ Patrum Sententiae.

De gloria æterna.

Nullus labor durus, nullum tempus longum videri debet, quo gloria æternitatis acquiritur. *Hier. in epiſt.*

Regnum cœlorum vim patitur, Grandis violentia eſt, nos generatos in terra cœlum quærere, & poſſidere per gratiam, quod non tenuimus per naturam. *idem, ibid.*

Hæriditas Chriſti qua cohæredes ſumus, non minuitur copia poſſeſſorum, nec fit anguſtior numeroſitate cohæredum, ſed tanta eſt multis, quanta paucis: tanta ſingulis, quanta omnibus. *Aug. in Pſal.* 49.

Diuitiæ ſi diliguntur, ibi ſeruentur vbi perire non poſſunt. honos ſi diligitur, illic habeatur, vbi nemo indignus honoratur. ſalus ſi diligitur, ibi adipiſcenda deſideretur, vbi adepta nihil timetur, vita ſi diligitur, ibi acquiratur, vbi nulla morte finitur. *idem in epiſt.*

Illud valde magnum, quod nec oculus vidit, quia non eſt color: nec auris audiuit, quia non eſt ſonus: nec in cor hominis aſcendit, quia cor hominis debet illuc aſcendere. Sumamus capatius, quanto illud & fidelius credimus, & ſperamus firmius, & deſideramus ardentius, *idem epiſt. ad Dioſc.*

Incomparabiliter ſuperna ciuitas clara eſt, vbi victoria, vbi veritas, vbi dignitas, vbi ſanctitas, vbi vita, vbi æternitas, *Id. de vita æterna.*

Si conſideremus quæ & quanta ſunt, quæ nobis promittuntur in cœlis, vileſcent omnia quæ habentur in terris. Terrena namque ſubſtantia ſupernæ felicitati comparata, pondus eſt, non ſubſidium. *Greg. Magn. in homil.*

Intuere cœlum, non ſolum ex hominibus, ſed ex Angelis atque Archangelis, thronis & dominationibus principatibus ac poteſtatibus conuocatum: De rege autem qui inter hos medius reſidet, dicere vox nulla ſufficit: effugit omnem ſermonem, atque omnem ſenſum humanæ mentis excedit decus illud, illa pulchritudo, illa virtus, illa gloria, illa magnificentia. *Chryſoſtom. de repar. Lapſi.*

Si quotidie oportet nos tormenta perferre, ſi ipſam gehennam paruo tempore tolerare, pro eo vt Chriſtum videre poſſemus in gloria venientem, & ſanctorum eius numero ſociari, non eſſet dignum pari ratione, omne quod triſte eſt modo, vt tanti boni tantæq; gloriæ participes haberemus. *Idem ibidem.*

Futura vita vbi creditur eſſe beate ſempiterna, ſempiterne beata? Vbi eſt certa ſecuritas, ſecura tranquillitas, tranquilla iocunditas, felix æternitas, æterna felicitas: vbi amor perfectus, timor nullus, dies æternus, alacer motus, & vnus omnium Spiritus. *Proſper. de vita contempl.*

Reliqua Patrum dicta de gloria, vnde Tit. *Vita æterna.*

¶ Philosophica Et Historica.

De gloria mundana SENTENTIÆ, *prioribus ſubiuncta.*

Gloria maxime ſequitur virtutem ipſam: etenim omnes quodammodo ſtrenuis auxilio eſſe volunt, *Xenoph. de Repub. Lacedæmon.*

Viro politico adminiſtratio Reipubl. ex ante actæ vitæ gloria pulcherrimum funus conciliat, Studium enim honeſtatis, Simonide teſte, omnium poſtremum terram ſubit. Nam non ſolum ambitio & gloriæ ſtudium expers eſt ſenectutis, iuxta Thucydidem: Sed magis quod populare & ciuile eſt, quale etiam formicis & apibus, ad finem vſque perdurat. *Plutar. in Morali.* & *apud Stob. ſer.* 43.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Apud plurimas gentes glorioſum eſt in bello occumbere. Etenim qui ſic è vita migrat funere & ſepulchro magnificentiſſime honoratur. *Plato in Max. & apud Stob ſerm.*48.

Ageſilaus nullam gloriam diligebat, pro qua non laboraſſet. *Xenoph. orat. de Ageſilao.*

Iter facientes per ſolem neceſſario comitatur vmbra; incedentibus vero par gloriam comes eſt inuidia. *Socrates apud Stob ſerm.* 28.

Gloriæ pulchritudo cito marceſcit ex inuidia, ceu morbo quodam. *Idem eodem ſerm.*

Gloria & opes abſque mente non tuæ ſunt poſſeſſiones. *Stob. ſerm.*4.

Gloria vanum & volatile quiddam eſt, auraque mobilius. *Senec. epiſt* 123.

Studia te tua elatum & nobilem efficient. *Idem epiſt.*21.

Ad gloriam & famam non eſt ſatis vnius opinio. Conſenſum multorum exigit. *Idem epiſt.*102.

Gloria multorum iudiciis conſtat. *Ibid.*

Gloria vmbra virtutis eſt: etiam inuitos commitabitur. Sed quemadmodum vmbra aliquando antecedit, aliquando ſequitur ita gloria aliquando ante nos eſt, viſendamque ſe præbet: aliquando in auerſo eſt, maiorque quo ſerior, vbi inuidia ſeceſſit. *Idem, epiſt.*79.

Et maximis periculis vrbes & priuati homines adipiſcuntur magnam gloriam, *Thucyd, lib.*

Vile corpus eſt iis qui magnam gloriam petunt. *Liuius, decad.*1. *lib.*2.

Spreta in tempore gloria, interdum cumulatior reddit. *Idem, eodem lib.*

Gloriam qui ſpreuerit, veram habebit, *Idem, decad.*3.*lib.*2.

Gloriam parare & quærere arduum eſt: neſcio an tueri difficilius ſit. *Decad.*4.*l.*7.

Cito gloria obſoleſcit in ſordidis hoſtibus: Nec quicquam indignius eſt, quam conſumi eam, vbi non poſſit oſtendi *Curtius libr.* 9.

Pulchrum eſt benefacere Reipub. etiam bene dicere haud abſurdum eſt. *Saluſt. de Coniurat. Catil.*

Mihi rectius eſſe videtur ingenii quam virium opibus gloriam quærere: & quoniam vita ipſa qua præimur, breuis eſt, memoriam noſtri quam maxime longum efficere. *Idem, Ibid.*

Gloria induſtria alitur: vbi eam dempſeris ipſa per ſe virtus amara atque aſpera eſt. *idem in fragmen.*

Expedita & compendiaria via eos ad gloriam peruenire Socrates dicebat, qui id agerent, vt quales videri vellent, tales etiam eſſent. Qua quidem prædicatione aperte monebat, vt homines ipſam potius virtutem, quam vmbram eius conſectarentur. *Valer. Max. li,*7.*c,*2.

Nulla eſt tanta humilitas quæ dulcedine gloriæ non tangatur, *idem lib.*8.*c.*14.

Gloria ne ab his qui contemptum eius introducere conantur, negligitur: quoniam quidem ipſis voluminibus nomina ſua diligenter adiiciunt, vt quod profeſſione eleuant vſurpatione memoriæ conſequantur. Sed qualiſcunque horum diſſimulatio, propoſito illorum longe tollerabilior eſt, qui dummodo æternam memoriam aſſequantur, etiam ſceleribus innoteſcere non dubitant. *idem, eo lib. &c.*

Niſi hominibus officium ac verecundia ſua conſtiterit, partarum rerum æquatus cælo cumulus ſedem ſtabilem non habebit. *Valer. Max. lib.*2.*c.*9.

Eximia gloria ſæpius fortunæ quam virtutis eſt beneficium. *Curtius, lib.*8.

Sola dulcedo gloriæ non ſeneſcit: nec vt quidam aiunt, in ſenecta lucrari magis delectat quam honore affici. *Thucyd. li.*2.

Qui mollitie præſentem gloriam amittunt, digni ſunt accuſatione, & digni odio qui appetunt non conuenientem gloriam. *idem eod. lib.*

In iis qui pro paribus præmiis certant, par ſtudium & gloriæ cupiditas ad ipſas res gerendas innaſci ſolet: in iis vero ad quos nullus inde fructus & emolumentum redit, nunquam innaſcuntur generoſi ſpiritus. *Dionyſ. Halic. lib.*3.

Gloriæ cupiditas res eſt infinita, & quæ terminum ad quem perueniri poſſit, nullum habet. *Plut. in Cicerone.*

Profecto ea vis eſt gloriæ, vt eius ſtudium eorum qui in Republ. verſantur ex animis doctrinam, veluti tincturam aliquam eluere poſſit: affectuſq; multitudinis ob conſuetudinem in iis effingere: niſi ſi quis admodum cautus ita cum hominibus agit, vt rerum non affectuum qui eas ſequuntur, particeps eſſe ſtudeat, *idem, ibid.*

Optimi mortalium altiſſima cupiunt. *Tacitus, animal. lib* 4.

Etiam ſapientibus, cupido gloriæ nouiſſima exuitur. *Idem, hiſt. lib.*4.

Multum poſſe ad ſalutem alterius honori multis, patum potuiſſe ad exitium, probro nemini fuit. *Am. Marcell. lib.*30.

Solet ampliſſima gloria obiecta eſſe ſemper inuidiæ.

❡ Historica Exempla.

Apud Lacedæmonios, qui ſtrenuam in bello operam nauaſſent ac pro patria fortiter occubuiſſent, oliua & aliis ra[...]dibus vehebantur: ac demum amicti purpura preci[...]ſe ac honorifice ſepulchris mandabantur. *Ælian. li[...] hiſtoria.*

Chilonis Lacedamonii funus, cum victore filio O[...]ſet, gaudio tota Græcia proſecuta eſt. *Plin. lib.*7.*c.*3[...]

Ageſilaum Archidami filium rerum geſtarum g[...]mum, in expeditione in Ægyptum mortuum Laced[...]re multo quam alios reges ſepulturæ & funeris hono[...] *Pauſanias in Laconicis.*

Athenienſes ſe indigenas ab eaque quam incoleba[...]tos & enutritos, nobilitatem ſuam prędicantes glori[...] *Zvving.*

Alexander Magnus, neque vndique neque glori[...]tur omnem, vt Philippus: ſed cum tentarent eum [...]pernix erat pedibus, in Olimpiis certare curriculo v[...]biturus ſim, inquit, aduerſarios reges, *Plut. in Alexan[...]*

Muſarum nutricem fuiſſe Euphemen fingunt, q[...]iis, qui eruditione ſua clarum ſunt conſecuti nome[...]talis ſpe ingenii ſui monumenta ad poſteros tranſm[...] *Zvving fol.*25.25.

Ioan. Picus Mirandula humanam gloriam pro n[...]aiebatque ſæpius, Famam viuis nonnihil, mortuis n[...]turam: tantamque propriam æſtimauit doctrinam [...]tati Eccleſiæ, & eliminandis explodendiſque aduerſ[...]duceret. *Ioan. Franc. eius in Vita.*

Capaneum fuiſſe talem prodit Euripides: vt opum [...]tumeſceret nihil, nec elatius ſaperet, quam pauper[...] κὴν ἐπαινῶν *Calius lib.*20.*c.*23.*A.L.*

Timoleonti Corinthio nihil vnquam neque inſolen[...]ſum ex ore exiit. *Probus.*

❡ Hieroglyphica.

Per pauonem ſurrecta in orbem cauda hominem gl[...] exprimebant. *Pauo* enim pretioſam eam caudæ ſupp[...]plurimum oſtentat, cum plurimos ad ſpectandum a[...]ſpexerit: quod ſi nullum admirari, adeſſe ue cognou[...]dit velut indignatus. Hinc Ouid. *Laudata pauone ſ[...] de ſibi placente dixit. Pier. Valer. lib.*24.*pag.*220.*F.*

Bulla quoque pro gloria & faſtu hieroglyphice p[...]quis non aliter gloria turgeſcere videatur, quam Bul[...]geſcentis cuiuſdam figuræ ſpeciem præ ſe ferunt, [...]*ſius.*

Non equidem hoc ſtudio, bullatis vt mihi nug[...]
Pagina turgeſcat.

*Pier. Val. lib.*41.*pag.*396.

❡ Emblema.

Ex arduis perpetuum nomen.
Emblema. cxxxi. And. Alciati.

Crediderat platani ramis ſua pignora paſſer,
Et bene, ni ſæuo viſa dracone forent.
Glutiit hic pullos omnes, miſeramque parentem
Saxeus & tali dignus obire nece.
Hæc niſi mentitur Calchas monimenta labor[...]
Sunt longi, cuius fama perennis eat.

❡ Fabula.

Mercurius & Statuarius.

Auebat cognoſcere Mercurius, quantopere ab h[...]leretur. Venit igitur in officinam ſtatuarii ſpecie em[...]Iouis ſimulachro conſpecto, quanti iudicaret? interro[...]audiſſet æſtimari denario, ſubridens. At Iunonis hoc[...]quit. Aliquantulo pluris, inquit ſtatuarius, hoc vend[...]gno igitur? inquit Mercurius, faciamus enim precium[...]ſtertiis inquit ille, habeto nouem. Contemplatus ver[...]& Mercuriale ſignum, quod & ipſum licitatur. Sper[...]rius multo æſtimatum illudiri, quippe Mercurii quod[...]& interpretis Deorum, cuius numen in ſpe lucri omne[...]uocarent. Tum ſtatuarius: ſi tibi, inquit, emptis ſign[...]buntur illa duo de quorum precio percontatus es, [...]hoc in cumulum accedet.

Fabula dicitur contra gloriæ cupidos, qui tamen a[...]magni fieri conſueuerint.

Grammatica.

Definitio et Etymol[...]

Grammatica, eſt ſcientia ſcribendi & cognoſcendi [...]fertur, *ſecund. Ariſt.*6, *Top.* diciturq; à γράμμα, [...]eſt litera, vnde & γραμματεία, ας, ἡ, quod eſt litera[...]ματικὸς, ὁ, ὁ, literatorius dicitur.

Grammatica eſt ars literaria, quæ in emendate lo[...]bendoque conſiſtit, vt literæ ſuas cuſtodiant voces, [...]reddant legentibus.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN